

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kód materiálu:	VY_12_INOVACE_01_OBOHACOVANI_SLOVNI_ZASOBY		
Název materiálu:	Obohacování slovní zásoby		
Předmět:	Český jazyk	Ročník:	8.
Časová dotace:	45 min	Datum ověření:	8. 9. 2011
Jméno autora:	Mgr. Magdalena Obšivačová		
Klíčová slova:	Slovní zásoba, odvozování, přejímání, zkracování, spojování, skládání, metafora, metonymie, ironie, satira, pohádka		
Výchovné a vzdělávací cíle:	opakování způsobů obohacování slovní zásoby a jejich hledání v konkrétním textu porozumění ironii a satire rozvoj čtení s porozuměním rozvoj kreativity v oblasti jazyka		
Rozvíjené klíčové kompetence:	Komunikační kompetence – porozumění ironii, posuzování původu slov a hledání příčin jejich vzniku Osobnostně personální – popis chování lidí Kompetence k učení a řešení problémů – teorie a praxe obohacování slovní zásoby		
Anotace, metodický list:	Příprava na vyučovací hodinu rozvíjející čtenářskou gramotnost s využitím schématu E-U-R. Součástí přípravy na hodinu je textová příloha.		
Použité zdroje:	WERICH, J. Fimfárum. 3. vyd. Praha: Albatros, 1992, ISBN 80-00-00193-4. s. 61		

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Popis hodiny	<p>EVOKACE</p> <p>Úvod: Dotazy – frontálně <i>Co víte o Fimfáru? Viděli jste film? Četl někdo knihu? Jaké texty obsahuje? Jsou to tradiční pohádky? Jsou to pohádky pro děti? Proč ne jen pro ně? Čím vás film zaujal? O čem je příběh Lakomá Barca? ...</i></p> <p>Ukázka knihy, možnost zapůjčení.</p> <p>Četba textu O lakomé Barce – po zarážku</p> <p>UVĚDOMĚNÍ SI VÝZNAMU</p> <p>Otázky <i>Kterými přídavnými jmény byste hodnotili a vystihli tento text? Jaký je? Proč si to myslíte?</i> (např. veselý, vtipný, zajímavý, poučný, kritický... ironický)</p> <p>Zaznamenejte nápady ve dvojicích + sdílení nápadů.</p> <p><i>Napadlo někoho něco dalšího?</i></p> <p>Vysvětlení - upřesnění pojmu ironie a satira</p> <p><i>Čím je text zajímavý z hlediska jazyka – např. pravopisu, gramatiky atd.? Které jevy byste na něm mohli doložit /jak byste ho mohli využít, kdybyste byli učitelem?</i> (velká písmena, vznik slov...)</p> <p><i>Jak vznikla některá pojmenování obcí v textu a jak se tyto způsoby nazývají? - rozmyšlení ve čtveřicích, sdílení nápadů.</i></p> <p>Doložitelné jsou: skládání (Hrdlořezy, Dejvice) spojování (Černý Vůl) přenos významu (Úterý)</p> <p>dále jsou to: odvozování - zkracování - uvést příklady přejímání -</p> <p>Na tabuli tímto vzniká zápis → zaznamenat do sešitu a uvést další příklady (celkem min. 3)</p> <p>REFLEXE</p> <p>Ve dvojicích shrňte partnerovi, které způsoby obohacují slovní zásobu a uveďte příklady, které jste si zaznamenali.</p> <p><i>Možné DÚ najděte 5 dalších zajímavých názvů vesnic a měst najděte informaci o původu názvu 3 libovolných měst / vesnic přečtěte si 1 z pohádek z Fimfára a připravte o ní krátký mluvený projev</i></p> <p><i>vyhledejte ve zbytku textu slova k jednotlivým způsobům obohacování sl. zásoby</i></p>
--------------	---

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příloha

Nic nesplete člověka tolik jako jméno vesnice. Třeba Hrdlořezy. Kdo se bojí do Hrdlořez kvůli hrdlu, bojí se zcela zbytečně, protože v Hrdlořezích, a to je statisticky dokázáno, hrdla se neřežou o nic víc než kde jinde.

Nebo nedaleko Konstantinových Lázní je vesnice Úterý. Přijďte tam ve středu a jste zase v Úterý. Šest dní v týdnu to jméno lže.

A zrovna tak lhalo jméno vesnice Dejvice, když ještě Dejvice byly vesnice, když z Dejvic do Prahy se chodilo buď Píseckou branou nebo oklikou.

Nejspíš ještě se dalo věřit vesničce nedaleko Dejvic, která se jmenovala Černý Vůl. S ohledem na starostu to bylo jméno pravdivé, i když barvoslepé, neboť starosta byl zrzavý.

Vraťme se však do Dejvic. Řekli byste Dejvice, dej více! Tam se asi lidi předhánějí v rozdávání.

Vůbec ne. Lakotili a hamonili. Škrtili, škludlili a byli krkouni. Ani ponocného si nedrželi. Nevadilo jim, že nevěděli, jak v noci čas plyne. To prý by byl drahý čas, kdyby měl ponocného uživit! Starosta to rád viděl, protože chodil pytláčit do Královské obory. Když nebyl ponocný, nemusil se bát, že někoho v noci potká. Koně koval kovář tak, že jim přendával podkovu z pravé zadní na levou přední, tu zase na levou zadní, a tu pak na pravou přední, až byla kobyla bosa. ǂ

Nejlakomější držgrešle ze všech byla Barka, farářova kuchařka, a to bylo každému známo. Nejenomže schraňovala šlupky od buřtů a šila z nich záclony, nejenomže se do zrcadla nepodívala, aby se neopotřebovalo, ale to byla ona, co tenkrát, když jela do Loun dostavnicem, místo jízdenky chtěla si nechat koleno vrtat, k čemuž nedošlo jen proto, když kočímu to koleno ukázala, raději ji nechal jet zadarmo, než by zneuctil nebozez. A téhle Barce povídá farář: „Co kdybychom to druhé prase dali...“ „Ani pomyšlení...!“

„Počkejte, Barko! Myslil jsem na učitelovic, mají tolik dětí, a nám jeden čuník stačí.“

„Proč maj tolik dětí, to je jejich věc!“

„A co má ten člověk dělat? Z lakoty tu lidé ani děti nemají, a on, aby v té škole měl koho učit, musí být samozásobitel.“